سید علی اکبر موسوی (محب‌الاسلام)

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

و ما ارسلناك الا رحمة للعالمین (۱۰۷/انبیاء)

محمد(ص) رحمة للعالمین است

آن **رحمت** خدائی که از لطف عام او شیطان هنوز با همه عصیان امیدوار
آن اولین نظر که ز **رحمت** نمود حق وآن آخرین طلب که زحق کرد، روزگار
تو ابر **رحمتی** و ملك کشت عمر ملك برکشت ملك ز **رحمت** یکی ببار

(قاآنی)

دائرةالمعارف قرآن کریم ابتکاری نو انجام داده، و گامی علمی و معنوی به پیش برداشته، و با همکاری برخی از نویسندگان دینی دربارهٔ مباحث گوناگون قرآن کریم مطالب سودمندی نشر داده است.

(با توجه به اینکه نخستین «کار» از طرف دست اندرکاران است و طبعا هر کار تازه‌ای، با مرور زمان و تدریجا راه ترقی و کمال را می‌پیماید) بسی در خور تحسین و تقدیر است.

نظر به اینکه قبلا دعوتی عام بعمل آمده بود، تا هرآنکه می‌تواند، در این راه کمك و همکاری کند: توضیحی چند، درباره یکی از اسامی قرآنی حضرت رسول اکرم (ص) (رحمةللعالمین) بدان نشریه خوب و معتبر اهداء می‌شود.

وان الهدایا علی مقدار مهدیها

خلاصه مطالب

مطابقه کتاب تشریع و کتاب تکوین ـ پیامبر اکرم (ص) مظهر اتم رحمت ـ رحمةللعالمین ـ بعضی از نامهای پیامبر (ص) از قرآن ـ ٥٤ نام ـ رسول (ص) و سایر پیامبران ـ لغت «رحمت» در قرآن کریم ـ رحمت در خانواده ـ نفوذ قرآن مجید ـ رحمت در نظم پارسی ـ رحمت در لغت ـ رحمةالعالمین ـ وسعت

رحمت خداوندی ـ فرمان خدا برای طلب رحمت ـ تفاوت رحمان و رحیم ـ دو اسم اعظم الهی ـ رحمان و رحیم و رزق مخلوق ـ حکیم سبزواری گوید ـ ارحم‌الراحمین ـ محمد رحمةللعالمین است ـ چگونه پیامبر رحمةللعالمین است؟ـ با امتم مدارا کن ـ یك تازیانه یکصد گوسفند ـ رحمت در احادیث ـ طلب رحمت رسول‌الله (ص) ـ رحمت و برکات خدا براهل‌بیت ـ نکتهٔ دیگر ـ آنچه خوبان همه دارند تو تنها داری ـ پیامبر (ص) در ده مورد شریك با خدا! ـ برخی از فضایل پیامبر (ص) ـ چند شعر از حکیم نظامی ـ مولوی ـ قاآنی ـ کمپانی ـ نشاط ـ و خاتمه.

مطابقه کتاب تشریع با کتاب تکوین:

قرآن کریم در استدلال قوم خود (که ادعای قوام ابدی و دوام همیشگی دارد) مطابقه آیات این کتاب عظیم را با آیات کتاب خلقت و سنن طبیعی عالم برخ می‌کشد.

بدین دلیل محکم گوید تا جهان برپاست قوام و دوام قرآن نیز پابرجا خواهد بود[۱]. ـ گرچه عده‌ای ندانند یا نخواهند بدانند هرآشنا بمعارف الهی میداند که «واحد انسان»با همه کوچکی و ناتوانی حاوی تمام آنچه در جهان کبیر است می‌باشد[۲]. چنانکه استفاده نور، در جهان برای همه «عام» است. هوا برای ادامهٔ زندگی عام است، آب‌که مایه زندگی است برای همه عام است. جاذبه عمومی که موجب قوام هستی است «عام» است. بارش باران و تابش مهتاب «عام» است.

قوانین، نوامیس طبیعی عالم برای ادامه حیات، زنده جانان، از تولد و تناسل، و زراعت و معادن و... «عام» است: بدینگونه دلایل **یعنی رحمت الهی «عام» است، یعنی برهمهٔ مخلوق لطف و رافت خدائی «عام» است.**

صحیح است که گاهی در جهان زلزله ـ سیل ـ طوفان ـ آتشفشان واقع می‌شود، و هریك علل و حکمتها دارد اما قسمت اعظم عمر دنیا در آرامش و آسایش و رحمت و مرحمت میگذرد.

میدانیم آنچه در جهان طبیعت است در وجود هر «انسان» است بدیهی است که در (انسان کامل) و کامل انسان بطور اتم نیز باید باشد وهست.

پیامبر اکرم (ص) مظهر اتم رحمت:

یعنی در وجود خاتم‌انبیاء که سرور ابناء آدم و آخرین نقطه، و قلهٔ کمال،

۱ـ فاقم وجهك للدین حنیفاً فطرت‌الله التی فطر الناس علیها لاتبدیل لخلق‌الله ذلك الدین القیم ولکن اکثرالناس لایعلمون (۳۰/الروم).

۲ـ أتزعم انك جرم صغیر وفیك انطوی العالم الاکبر.

و انتهای آخرین حد مخروط، و اوج اعتلای بشری است. این تطابق بطور اکمل وجود دارد.

به عبارت دیگر حضرت رسول اکرم (ص) منبع کمال و منشاء «رحمت» و سرچشمه رأفت برای همه جهان و جهانیان است. چنانکه مواهب طبیعی، و برکات الهی، و رحمتهای نامتناهی، خدا برای همگان «عام» است. و درصورت ایمان به نبوتش غیر این تصور نمیشود که (وما ارسلناك الا رحمة للعالمین) ـ ۱۰۷/انبیاء.

همین رسول خدا دستور دفاع و «جهاد» نیز دارد[۲]. ـ چنانکه در طبیعت طوفان و آتشفشان نیز هست.

یاایهاالنبی جاهدالکفار والمنافقین واغلظ علیهم ـ ۷۳/التوبة ـ ۹/التحریم.

اما اکثر اوقات عمر عزیزش با رحم، و رحمت، و بخشش و گذشت وعفو احسان، ولطف وامتنان، و سماحت و سخاوت گذشته است. (فبما رحمة من‌الله لنت‌لهم ولوکنت فظاً غلیظ القلب لانفضوا من‌حولك ـ ۱۵۹/آل‌عمران.

در این رساله مختصر از بین پنجاه و چهار (۵۴) اسم که از آیات قرآن برآورده شده فقط در نام مبارك:

رحمة للعالمین:

اندك توضیحی تقدیم خوانندگان گرامی میشود. گرچه آقای دکتر ستوده ۲۸۲ نام را یادداشت کرده‌اند از قرآن کریم که برسول اکرم (ص) ویژه است و در کتب مختلف زبان پارسی آمده است. **لله دره**[۳].

اما مرحوم سید ابوالحسن حافظیان مشهدی در کتاب «لوح محفوظ) تعداد ۶۲۵ نام و لقب و تعبیر آورده و تعداد ۱۸۳ نام از احادیث و منابع دینی ومذهبی استخراج نموده و تعداد ۹۵ نام از آیات قرآن کریم استفاده نموده است که جمعاً ۹۲۳ نام است . اینها به اضافه بسیاری از مطالب مربوط به (علم اعداد و حروف) که برای اهل آن بسیار اهمیت دارد[۴].

غرض شکر و تقدیر حقیر از این دو بزرگوار است که رعایت حق (السابقون السابقون) شده باشد.

۳ـ ابعاد زندگانی اسوه بشریت شماره ۱ـ۲۳۱ ببعد.
۴ـ لوح محفوظ ۱۳۵۸ شمسی ـ مشهد.

برخی از نامهای رسول اکرم (ص) از قرآن

محمد	محمد رسول‌الله والذین
محمود	ربك مقاماً محموداً
الرسول	یا ایهاالرسول بلغ
المجتبی	وکذلك یجتبیك ـ ولکن‌الله یجتبی
الصاحب	ماضل صاحبکم
المحدث	و اما بنعمة ربك فحدث
المسبح	فسبح بحمد ربك
العبد	اسری بعبده لیلا
المجاهد	جاهدالکفار
الشاهد	انا ارسلناك شاهداً
المتهجد	و من اللیل فتهجدبه
الذاکر	واذکر ربك کثیراً
المذکر	فذکر ان نفعت
المبشر	شاهداً و مبشراً
البشیر	بشیراً و نذیراً
المنذر	انما انت منذر
المامور	فاستقم کمااُمرت
یس	یس والقرآن الحکیم
المطاع	اطیعوا‌الله واطیعواالرسول
الحکیم	یعلمهم الکتاب والحکمة
المستقیم	فاستقم کما امرت
المؤمن	آمن الرسول
المصلی	فصل لربك وانحر
المنادی	سمعنا منادیاً ینادی
الراضی	یعطیك ربك فترضی
الهادی	انه منذر ولکل قوم هاد
المهدی	من لایسئلکم علیه اجراً وهم‌مهتدون
احمد	ومبشراً برسول یاتی من‌بعدی‌اسمه‌احمد
النبی	یاایهاالنبی (مکرر)
الامی	النبی الامی الذی
الغالب	لا غلبن انا و رسلی
المبعوث	هوالذی بعث
السراج	وسراجاً منیراً

العابـد	واعبد ربك حتی
الحامـد	فسبح بحمد ربك
الشهید	جئنابك علی هؤلاء شهیدا
المؤیـد	هوالذی ایدك بنصره و
الصابر	فاصبرو ماصبرك الابالله
الطاهـر	ویطهرکم تطهیراً
المدثـر	یا ایهاالمدثر
المنـذر	انما انت منذر ولکل
المنیـر	سراجاً منیراً
المنصور	وینصرك الله نصراً
العزیـز	عزیز علیه ماعنتم
الواعظ	فاعرض عنهم وعظهم
الرفیـع	و رفعنا لك ذکرك
الرحیم	بالمؤمنین رؤف رحیم
المعصوم	والله یعصمك من الناس
المبیـن	انی انا النذیر المبین
الـزکی	یتلوعلیهم آیاته ویزکیهم
القاضی	اذا قضی الله و رسوله
الداعـی	وداعیا الی الله
الولـی	انما ولیکم الله و رسوله

رحمةللعالمین: و ما ارسلناك الا رحمةللعالمین[۵]

برخی از پیغمبران همراه عذاب و عقوبت امت آمده‌اند چون حضرات نوح ـ وهود ـ شعیب ـ صالح .

و اما رسول اکرم (ص) با رحمت آمد بحرمت حضرتش کافر از عقوبت در دنیا و منافق از شمشیر در امان است، و دور نیست که مومنان نیز از آتش در امان باشند[۶].

۵ـ باید در نظر داشت که این اسامی، کل نامهای رسول‌الله (ص)، در قرآن نیست بلکه این‌پنجاه وچهار نام بعنوان نمونه ارائه‌گشته است و برای ثبت تمامی اسامی پیامبر اکرم (ص) استقصاء کامل لازم است که با حوصله و پشتکار مداوم، همراه ایمان قوی تا کار تمام شود، اما برعایت اختصار به‌همین تعداد بسنده شد و العذر عندکرام الناس مقبول ـ م.

۶ـ مناقب ابن‌شهرآشوب ج ۱/۲۲۱.